TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä, paitsi maanantaina.

TOIMITUSKUNTA:

W. N. REIVO, A. SALMI, L. MOILANEN, J. MALO, K. E. HEIKKINEN.

TOVERI

(The Comrade)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Monday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40c per inch. Special discount allowed for larger and continuous advertisements.

TOVERI, BOX 99, ASTORIA, OREGON.

AUGUST NIKULA, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the Post-Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

SUBSCRIPTION RATES:

IN THE UNITED STATES AND CANADA:

For 1 year $3.75; For 6 Months, $2.00; For 3 Months, $1.25; For 1 Month 50c.

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuoleman-ilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, hajutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 25c kerta, naima-ilmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset seuraavan hintaluettelon mukaan palstatuumalta: 1 v. 20c, ½ v. 20c, 3 kk. 25c, 1 kk. 30c.

Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

TILAUSHINNAT YHDYSVALLOISSA JA CANADASSA:

1 vuosikerta $3.75; 6 kuukautta $2.00; 3 kuukautta $1.25; 1 kuukausi 50c.

SUOMEEN JA MUUALLE ULKOMAILLE:

1 vuosikerta $5.50; 6 kuukautta $3.00.

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa.

Telefooni: konttori 365, toim. 832.

1

Lehtiemme tilaushinnan kohottaminen

Meille viimeksi saapuneessa Työmiehessä ilmoitetaan Työmiehen johtokunnan korottaneen Työmiehen tilaushinnan neljään ja puoleen dollariin, astuen korotus voimaan huhtikuun puolivälissä. Liikkeen vuosikokous velvoitti johtokunnan tekemään siten. Ja mikäli tiedämme, tulee Raivaajan johtokunta liikkeen vuosikokouksen tekemän päätöksen perusteella korottamaan Raivaajan tilaushinnan samoin neljään ja puoleen dollariin.

Luonnollisesti tulee Toverinkin vuosikokous tekemään jonkinlaisen korotuksen Toverin tilaushinnassa, sillä nykyisellään ollen se on liian alhainen paperin hintaan verrattuna.

Täkäläiselle työväestölle olisi edullista tilata Toveri nyt ennen kuin sen tilaushinta kohotetaan nykyisestään.

Kuten ennen jo olemme selitäneet, tekee kaikenlaisten kirjapainotarpeitten hinnan korotus lehtien tilaushinnan korotuksenkin välttämättömäksi. Porvariliset lehdet ovat jo korotelleet hintojaan, huolimatta siitä, että niiden hinnat ovat aina olleet tuntuvasti korkeammat työväenlehtien hintoja.

Se vähäinen korotus, joka täten tulee työväenlehtien lukijain maksettavaksi, on ikäänkuin alituisena muistuttajana siitä, että kapitalistit kontrolleeraavat ehdottomasti ei ainoastaan ravintoaineet, vaan vieläpä senkin mitä ihmiset saavat lukeakseen. Joskaan ne eivät voi vaikuttaa työväenlehtien sisältöön, niin ne voivat kuitenkin kiskoa huikeat voitot siitäkin, että työväestö saa tietää totuuden. Kapitalistit niittävät voittoa työväenliikkeen agitatsionin kustannuksellakin, ja vaikka työväestö on kyllin tietoinen siitä, niin se ei voi muuten saada agitatsionia tehdyksi, valistetuksi työväestöä, kuin maksamalla yksityispääoman omistajille voittoa.

Mutta vaikka niinkin on laita että sanomalehtien hinta kohoaa, niin lehdittä oleminen ei suinkaan voi tulla kysymykseenkään. Aikana sellaisena, jolloin historialliset suurtapahtumat liikkuvat joka päiväisessä elämässä kuin kuvafilmissä, ei työväestö suinkaan voi olla tarkasti seuraamatta päivän tapahtumia. Ja sellainen filmi on työväestölle sen oma sanomalehdistö.

Nykyisillä maailman tapahtumilla olisi toisenlainen luonne, jos työväestö olisi aikoinaan tajunnut sanomalehdistönsä merkityksen. Sanomalehdistö näet näyttelee nykyisissäkin oloissa sangen huomattavaa osaa, mutta kun se on porvarien hallussa, toimii se porvarien eduksi työväestöä vastaan.

Älkää siis unohtako lähettää tilausta Toverille nyt heti. Siihen on nyt sitäkin enemmän syytä, koska täkäläiset oikeusjututkin ovat vain Toverin välityksellä seurattavissa. Toveri näet on ainoa suomalainen lehti, jolla on oma edustajansa seuraamassa Seattlessa käynnissä ole-

Washingtonin valtion lainlaatijakunnan lehtereiltä

Washingtonin valtion lainvärkkääjät ovat olleet viimeisen kahden kuukauden ajalla kooila, laatimassa uusia lakeja, asetuksia kansalle. Molemmat "huoneet", senaatti ja lainlaatijakunta, kokoontuvat joka toinen vuosi istunnoihin, ja uusia lakipykäliä taotaan kuin hevosenkenkiä. Tämän talviset "herrain päivät" päättyivät tk. 9 p:ää vasten yöllä ja uusia asetuksia leivottiin sadottain. Lakimiehiä lisää tarvitaan, sillä kukaan tavallinen ihminen ei elämässään tule koskaan tietämään kymmentä osaa niistä laeista ja asetuksista, joita entisten lakikirjapinkkain lisäksi kullakin istuntokaudella laaditaan.

Amerikalaiset lainlaatijat ovat sangen yksimielistä väkeä, olkoot he sitten demokraatteja tahi republikaaneja. Puheenjohtaja paukuttaa vasaraa ja kaikki ovat myöten, kaikki huutavat: **aye!** Toisellaista rähinää se on toki sentään suomalaisten sos. osastojen kokouksissa. Ja kun katselee amerikalaisten lainlaatijoiden touhua, niin todellisuudessa halveksii heitä ja kaipaa suomalaiselle totuttua ehta "kansallista rähinää." Täällä värkätään lakipykälät valmiiksi komiteoissa ja edustajain mielipide muokataan lakiehdotukselle suotuisaksi kongressihuoneiden eteisissä, "lobbyssa", josta tunnettu "lobbyist" on saanut nimensä. Kun lainlaatijat ovat koolla, kokoontuvat silloin pääkaupunkiin suurten yhtiöiden ja korporatsioonien edustajat ja tekevät "lämmintä tuttavuutta" hallitustalolla lainlaatijaherrain kanssa. Suurliikkeiden edustajat selittävät "kansan edustajille", lainlaatijoille, miten se ja se lakipykälä olisi laadittava ja kuinka se **ainoastaan siten** tulee olemaan käytännöllinen ja hyödyllinen, tietenkin korporatsionien eduille, ja niin siinä muodossaan se pykälä paukahtaa puheenjohtajan vasaran kautta läpi ja painetaan paksuun lakikirjaan kansan noudatettavaksi. Lainlaatijoissa voi olla joukko rehellisiäkin, mutta kukaan ei mene sitä takaamaan etteikö joku heistä ottaisi palkkaansa, lahjuksia, työstänsä.

Päättyneellä istuntokaudella Washingtonin valtion lainlaatijakunnassa, ei tehty yhtään lakipykälää, joka olisi työläisille eduksi. Päinvastoin kamalia kiristyslakeja. Yksi amerikalaiselle "vapaudelle" vaarallinen laki meni lainlaatijakunnassa läpi, koskien **puhevapautta**, eli **kiristyslaki** I. W. W. liittoa vastaan. Vaikka laki itsessään on tarkotettu ainoastaan yltiöpää i. w. w:läisille, niin sen lain nojalla voidaan sangen helposti hypätä myöskin sosialistien kimppuun. Laki selittää radikalistien ja syndikalistien oppien levittämisen rikolliseksi, josta voi seurata kymmenen vuotta vankeutta val-

vaa suurta juttua. Vaikkapa olette eri mieltäkin sanotun jutun merkityksestä ja seurauksista, niin sittekin on velvollisuutenne seurata sitä. Toveri seuraa sitä juttua sellaisena kuin se tapahtuu, selostaa asiat sellaisina kuin ne oikeushuoneessa tapahtuvat ja luonnollisesti siellä tulee ilmi monta mielenkiintoista seikkaa.

Tilatkaa Toveri viivyttelemättä!

Se sama kysymys

Sodasta ja sodan mahdollisuuksista kirjoitellaan nykyisin paljon, on kirjoitettu jo paljon, ja mahdollisesti tullaan kirjoittamaan vieläkin paljon. Sellaisen tilanteen uhatessa kuin nykyinen on, tulee luonnollisesti eteen kysymys tojsensa jälkeen, joista mielipiteiden vaihto ja selitykset ovat ei ainoastaan mielenkiintoisia ja paikallaan, vaan ehdottomasti välttämättömiä.

Puhutaan niin paljon siitäkin, että jos sota syttyy, syttyy se siksi että Yhdysvallat ei voi muuten säilyttää puolueettomuuttaan. Mutta tämä kuten muutkin sotakiihkoilijain väitteet on vallan ontto. Mistään puolueettomuudesta ei ole ollut kysymystä koko sodan aikana; kysymys on ollut vain siitä, mistä täkäläiset kapitalistit saavat suurimman voiton ja miten ne voivat parhaiten tukea ja suojata tulevat etunsa maailman markkinoilla.

Sota ei uhkaa sen takia, että Saksa uhkaa estää Yhdysvaltain laivat pääsemästä Englantiin, vaan sen takia että Saksa ei kykene panemaan uhkauksiaan käytäntöön. Ja että asia todellakin on siten, selviää siitä, että Englanti on jo sodan alusta lähtien estänyt Yhdysvaltain laivat pääsemästä aselasteineen Saksaan, mutta sodanuhkaa Yhdysvaltain ja Englannin välillä ei ole ollut vielä kertaakaan olemassa sen takia. Ja vain siksi, että Yhdysvallat tietää että Englannin laivasto on liian voimakas täkäläisen laivaston rinnalla. Kunnioitus väkevämmän oikeutta kohtaan ilmenee siinä mitä loistavammin. Jos Saksa olisi voinut saartaa Englannin yhtä täydellisesti ulkomaisilta laivoilta kuin Englanti on saartanut Saksan, niin sota ei uhkaisi nyt Saksan ja Yhdysvaltain välillä. Saksan heikkous, s. o. täkäläisten kapitalistien oletus, että ne Englannin laivaston turvissa voivat uhmailla Saksan saartosotaa Atlannilla, tekee uhkaavan tilanteen mahdolliseksi.

Mutta, sanotaan, Englanti ei ole upottanut yhtään amerikalaista laivaa. Eihän se ole, mutta vain siksi että yksikään amerikalainen laiva ei ole yrittänyt mennä sen saartolinjan lavitse Saksaan. Ja milloin se sellaista yrittää, muuttuu se "merenalaiseksi", vieläpä vallan pysyväiseksikin, eikä siitäkään syntyisi sodan uhkaa; Yhdysvaltain "kunniakaan" ei vaatisi silloin sodan julistusta, koska voimat eivät riittäisi sodan käyntiin.

Jos lukijasta tuntuu siltä kuin me haluaisimme puoltaa Saksan kapitalisteja, niin on sellainen erehdys. Mitään sellaista syytä meillä ei ole; kaikki mitä me haluamme sanoa, on se että sotaa ei käydä — jos sitä käydään — siksi että Saksa uhkaa estää täkäläisten laivojen Englantiin pääsyn, vaan siksi että se ei kykene uhkauksiaan toteuttamaan. Me haluamme ainoastaan repiä alas sen valheellisen puolueettomuusnaamarin, jonka taakse sotakiihkoilijat verhoutuvat ja jota ne kutsuvat maan kunniaksi, isänmaallisuudeksi jne.

Lukijoissamme on epäilemättä paljon niitäkin, jotka eivät anna juuri mitään huomiota koko sotakysymykseille; joista näyttää että mitään sotavaaraa ei ole olemassakaan; että Yhdysvallat ei tule sekaantumaan sotaan, koska se ei kuitenkaan tulisi voimaan saksalaisille mitään. Sellainen käsitys ei ole varsin paikallaan. Porvarilliset sanomalehdet kyllä selittävät, että todennäköisesti rajoittuisi kaikki vain siihen, että sota julistettaisi, mutta mitään aseellista yhteenottoa ei tulisi. Saattaa käydä siten, mutta mitään varmuutta siitä ei ole. Väite että Yhdysvallat ei voisi kulettaa joukkoja täältä Saksaan, ei pidä paikkaansa. Mahdollisesti ei se kulettaisikaan niitä Saksaan, mutta eihän se olisi tarpeellistakaan. Eihän Englantikaan ole kulettanut joukkojaan Saksaan, mutta se taistelee oikeudesta lähettää ne sinne, vieläpä aivan Berliiniin saakka, ja siitä samasta oikeudesta se meidänkin kapitalistiemme "kunnia" saattaisi pakottaa taistelemaan. Kyllä täältä voidaan kulettaa joukkoja Ranskaan aivan samoin kuin niitä on voitu kulettaa Canadasta ja Australiastakin. Miksi ei voitaisi?

Mikään ei ole todennäköisempää kuin se että jos sota julistetaan, Yhdysvallat liittyy silloin liittolaisiin ja täältä aletaan kulettaa joukkoja Englantiin, kulettavaksi sieltä edelleen Ranskaan, siis sotarintamalle. Englanti alkaa olla tyhjäksi lypsetty, mikäli miehet ovat kysymyksessä ja kun kerran liittolaismaiden pääomalle on täkäläiseltä taholta näyttäydytty haluavan voittoa, niin varmaan täältä kuletetaan joukkoja sen voiton takaamiseksi. Mitään fyysillistä mahdottomuutta ei Saksan ja Yhdysvaltain väliselle sodankäynnille ole, jos täkäläiset pääomanomistajat vain haluavat aseellista yhteenottoa. Lause, että tappeluhaluinen löytää kyllä aina vastustajan, pitää paikkansa tässäkin.

Mutta saattaa olla sitenkin, että sotatoimet rajoittuvat tällä kertaa vain kotimaisen militarismin vaurastuttamiseksi. Se on yksi nykyisen tilanteen ehdoton seuraus, yksi niistä suunnitelmista, joiden toteuttamiseksi nykyinen tilanne on aikaan saatettu.

Mutta mitä hyvänsä tulikaan, toivottomuus ei saa voittaa työväestöä, joskin sen täytyy myöntää, että se ei voi nykyisillä voimillaan estää sodan puhkeamista. Jos se ajattelee että työväestön vastus on kyllin suuri estämään sodan, erehtyy se siinä. Mutta sen sijaan että tämä seikka ajaisi työväestön toivottomuuteen, tulee sen kiihoittaa sitä toimintaan, kannustaa liittymään yhä lujemmin yhteen luokkajärjestöihinsä: sosialistipuolueeseen ja unioihin, sillä vain niissä voi se onnellisesti läpäistä uhkaavan tilanteen, joka eittämättä on täynnä koettelemuksia ja vaaroja.

SIELTÄ *ja* TÄÄLTÄ

"Mörkö" liikkeellä

"Birsh. Wjedomostille" sähkötettiin Moskovasta:

Uspenskin tuomiokirkossa pidettävän rukoushetken jälkeen vietiin juhlallisesti ristikulkueen saattamana Aleksanterin rautatielle lähetettäväksi sieltä korkean pääkomentajan päämajaan Wladimirin jumaläidin ihmeitätekevä kuva, joka Moskovaan on siirretty Wasili I:n, Dimitri Donskoin pojan hallitessa, Tamerlanin hyökätessä Europaan.

Moskovassa on sellainen muinaistaru olemassa, että sinä päivänä, jolloin tämä kuva siirrettiin, Tamerlan näki unta että hänen kimppuunsa taivaasta, paimensauvoilla ja piispanvaltikoilla uhaten, kävivät Venäjän pyhimykset, joiden yläpuolella, kunnian loisteessa, oli jumaläiti. Tämä uni siinä määrin säikäytti Tamerlania että hän heti aamulla kääntyi takaisin ja meni tiehensä.

Saa nähdä minkälaisia unia saksalaiset alkavat näkemään sen jälkeen kun kuva on saatu kunniapaikalleen sijoitetuksi. Jokohan heilläkin alkavat "tihulaiset" ajaa niin pahoin etteivät saa enään kunnon unta vallihaudoissaan? Mitään suurempaa mullistusta on tuskin odotettavissa, sillä Pelimannin Aapelin lidakaan ei ole saanut — — — yhtään täitä näihin aikoihin — ei ainakaan Aapeli ole siitä lehdessä kertonut ja hän kyllä niin suuret tapahtumat kuin akkansa täin saannit maailmalle toitottaa — joten toistaiseksi lienee vielä kaikki ennallaan.

□ □ □

Pussin päälle käypää on senkin

Mesaba renssin lakkolaisten puolustuskomitean julkaisemasta raportista käy ilmi, että puolustusrahastoon on saapunut kaikkiaan $33,850.-73, josta summasta lakimiehille on mennyt yli 22 tuhatta dollaria. John A. Keyesille on maksettu $9,456, O. H. Hiltonille $8,000, L. O. Whitsellille $2,435, A. H. LeSeuerille $800, L. F. Burnsille ..660, Cook & Berkmanille $300, Sigmond Slonimille $296.50 ja Joseph Austinille $115.

Ei olisi ihme vaikka joku noista loijareista olisikin "saboteesin" kannalla, sillä onhan sen seurausten parsiminen näköjään kokolailla tuottavaa bisnestä. Kapitalistit saavuttavat etuja silläkin tahoilla, sillä silloin kun työläisten varat kuluvat oikeustaisteluihin, ei heille jää varoja järjestämistyöhön ja he pysyvät järjestymättöminä [illegible] joukkotoiminnan sijaan käyttävät ryhmätoimintaa. Mutta järjestymättöminä on meidän kärsittävä kaikki järjestymättömyyden tuottamat epäkohdat.

□ □ □

Perustuslaki takaa vallan

ja siksi amerikalaiset laivat asestetaan vaikka ei saatu senaattia siihen myöntymään. Mikä on perustuslaki, josta niin paljon puhutaan, mutta jota niin vähän ymmärretään, siitä kirjottaa toveri Yrjö Mäkelä tämän vuoden Vapussa hyvin selvätajuisesti. Kun Vapun hinta on ainoastaan viisikymmentä senttiä, vaikka se sisältää enemmän ja ehdottomasti valituinta tekstiä, kuin koskaan ennen, niin pitäisi jokaisen rientää se tilaamaan nyt jo ajoissa. Antakaa tilauksenne osastonne kirjallisuusasiamiehelle, tai lähettäkää suoraan Toverin konttoriin.

□ □ □

Hätää ja kurjuutta poistamassa

Ei voitane väittää, etteivätkö meidän valtaluokkamme jäsenet olisi monien muitten "hyvien" ominaisuuksiensa lisäksi myöskin "ihmisystävällisiä" olentoja, sillä ainakin on kongressi puolestaan ottanut ensimäisen askeleen "vastustaakseen" ruokatavaroitten hintojen kallistumista ja poistaakseen niitten niukkuuden. Se on näet tähän tarkotukseen myöntänyt $400,000!

Tosin ei tätä $400,000 summaa tulla juuri kurjuuden poistamiseen käyttämään, sillä niin suureen maahan katsoen kuin Yhdysvallat on, olisi tuo summa kovin niukanlainen, mutta sen sijaan tullaan se käyttämään vallitsevan hädän olemassaolon toteamiseen, sekä selvän ottamiseen siitä, missä ja minkälaisissa muodoissa hätää ilmenee, jos sitä ylimalkaan sanoen ollenkaan on olemassa. Kongressin on näet aivan mahdoton ryhtyä mihinkään avustustoimenpiteisiin, ellei se tarkalleen tiedä mitenkä ja missä hätää ilmenee ja ennenkuin virallisten tutkimusten perusteella hädän olemassaolo varmennetaan! Myöskin on kongressille varsin tärkeätä tietää mikä kurjuuden aiheuttaa, sillä vasta sitten se voi toimenpiteisiin ryhtyä sen poistamiseksi, kun nämä tiedot saadaan. No niin, kongressi, kuten sanottu, myönsi 400,000 dollaria tutkimuksen toimeenpanemiseksi ja tietenkin se myöskin nimitti komitean, joka tämän perin tärkeän tutkimuksen toimittaa, eli toisin sanoen, myönnetyt varat käyttää! Tutkimuksien arvellaan kaikkiaan kestävän kahdeksan kuukautta ja voimme olla varmojakin siitä, että ainakin tähän tutkimukseen osaa ottavien henkilöitten "hätä ja kurjuus" on tutkimusten ajaksi poistettu niin kauaksi kuin itä on lännestä ja lieneekö koko rahan myönnytyksellä muuta todella tarkotettukaan?

Kun tutkijakomitea sitten seuraavan 8 kuukauden ajan "tutkii" ja matkustaa idästä länteen ja lännestä itään, ei liittohallituksen kongressi tietenkään saata mitään itse hädän ja kurjuuden poistamiseksi tehdä, sillä onhan aivan luonnollistakin, että se — odottaa tutkijakomitean raporttia! Ja sitäpaitsi ei kongressin muutenkaan sovi mihinkään avustusten antoon ja muihinkaan voimannäytteisiin ryhtyä, se kun ei edes varmuudella tiedä onko kurjuutta todellakin olemassa ja ovatko ruokatarpeitten hinnat todella kohonneet. — Ja nälkää näkevä kansa tietenkin saa kaiken aikaa odottaa "sydän kourassa" tutkijaherrojen lausuntoa, käydä heidän kokouksissaan antamassa todistuksiaan, odottaa lopullista raportin painattamista ja — paastota!

Jo vuosikausia on yksityisten valtioitten hallitusten toimesta ruokatarveoloja tutkittu ja ovatpa toisinaan hintojen kohoomisen todelliset syytkin paljastuneet. Mutta mihinkään toimenpiteisiin ei esim. suurkeinottelijoita vastaan ole milloinkaan voitu ryhtyä siksi, että "yksityisomaisuuteen ja yksityisen yritteliäisyyden" rajottamiseen eivät hallitukset mitenkään voi koskea, koska sellainen teko olisi "perustuslakivastaista". Viime syksynä Chicagossa toimitetussa elintarpeitten hintojen tutkimuksessa paljastui mitä roskaisimpia tekoja, jotka selvästi osottivat, että keinottelijat tarkotuksella olivat ruokatarpeitten puutteen luoneet, mutta siltä ei mihinkään rankaisutoimenpiteihin tai pakkokeinoihin ryhdytty, vaan asian annettiin vähitellen vanheta ja unohtua ja kansa jätettiin avuttomana kaikkien lakisäädösten kanssa sopusointuisesti nälkää näkemään. Suurkeinottelijat tahallisesti mädännyttivät pelloille suuren osan vihannes- ja juurikassadosta ja äärettömät määrät perunoita annettu pahentua rautatievaunuissa ratapihoilla samaan aikaan kun kansa nälässään vaikeroitsi. Mutta tietenkin saivat miljoonamiehet omaisuutensa kanssa mentellä miten itse parhaaksi näkivät hallituksen asiaan puuttumatta!

Täten on keinotekoisesti asiaa pahennettu ja tilannetta kärjistetty ja niinpä esim. New Yorkissa on perunasäkin hinta saatu nousemaan $8.50 ja kaikkien toisten tavarain hinnat

---

järjestyneiden työläisten paikkakuntaa, mutta työväen uniot eivät hyväksy I. W. W. liittoa."

Senaattori Chase sanoi: "Tuo laulu on itsessään selvä argumentti, joten pitempiä väittelyitä emme kaipaa."

Lakipykälä meni senaatissa vastalauseitta läpi.

Alahuoneessa oli vapauden puoltajia.

Lainlaatijakunnan alahuoneessa sai lakiehdotus joitakin vastustajia. Pierce-kauntyn (johon Tacoma m. m. kuuluu) kolme edustajaa taistelivat lakiehdotuksen tappamiseksi kovasti. Edustaja Healey johti vastustuspuoluetta. Ed. Healey tahtoi lakiehdotuksen täydelleen kumoamista, mutta edustajahuoneen kaikilta kulmilta huudettiin: ei, ei, ei! Healey puolusti esitystään, että laki on tarpeeton ja lisäsi: "me olemme tähän saakka tulleet toimeen ilman tätä lakia ja luulen, että tulemme edelleenkin. Tämä laki supistaa puhevapauden. Minä en puolusta kokouksia, joissa järjestetään ja suunnitellaan hallituksen kukistamista, mutta uskon meidän perustavan vaarallisen järjestelmän tämän lain voimaanastumisella." Samalla väitti Healey, että rikotaan Yhdysvaltain perustuslakia, jossa määritellään puhevapauden säilyttäminen.

Spokanen edustaja D. P. Reid, joka tunnettiin edustajahuoneessa radikalisista mielipiteistään, puhui I. W. W. liiton eduksi ja puhevapauden puolesta yleensä, lausui karakterisesti, pitäen i. w. w:n laulukirjaa kädessään: "Lausun kaikella rehellisyydellä että tämän kirjan kansien välissä (osottaen i. w. w:n laulukirjaa) löytyy enemmän hyödyllistä kuin mitä voi löytyä 1917 tehdystä lakikirjasta." Tässä huomautuksessaan meni Reid liian pitkälle joidenkin edustajien mielestä ja hyppäsivät seisalleen vaatien puheenjohtajaa kutsumaan puhujaa järjestykseen. Ed. Reid jatkoi puhettaan selittäen i. w. w. liiton periaatteita ja ohjelmaa. Hän luki myöskin kirjeen tunnetulta Spokanen lakimicheltä, joka protesteerasi kovasti lakitekelettä vastaan. Puheensa lopuksi lausui Reid: "Te tahdotte poistaa seuraukset parantamatta syitä. Te koetatte estää henkilön protesteeraamasta nykyistä asemaa, mutta te ette koeta parantaa epäsuotuisia oloja. Todellisuudessa jokainen laki, jonka olette täällä tehneet, on omaisuuden suojeluslaki, mutta tuskin yhtään lakia, joka suojelisi ja turvaisi inhimillistä oliota."

Useat edustajat saivat puheintoa. Eräs Gardner-niminen edust. Jefferson kauntista, joka tuskin koskaan ennen oli puhevuoroa käyttänyt huusi: "Ne miehet pitäisi olla Walla Wallassa (valtion vankilassa) neulomassa jyväsäkkejä. Siellä on heidän paikkansa."

Äänestyksessä äänesti lakipykälän puolesta 83 ja vastaan 12. Vastaan äänestäjäin nimet ovat: Anthony, Christensen, Cosser, Fuller, Goff, Houser, Healy, Nelsen, Ray, D. P. Reid, Thompson ja Mrs. Ina P. Williams (lainlaatijakunnan ainoa naisjäsen).

Lakiehdotuksen sanamuotoa en ole tarkalleen tilaisuudessa kopioimaan, mutta pääpiirteissään se kieltää "ultra-radikalisten ja syndikalististen kokousten pidon kaduilla ja huoneissa. Henkilö, joka luovuttaa huoneensa sellaisen kokouksen pitoa varten saattaa itsensä myöskin rikokseen syylliseksi. Lakiehdotus kieltää myöskin sellaisten painotuotteiden jakamisen, jotka opettavat syndikalismia ja I. W. W. oppeja. — Siis ehta ryssäläinen "painovapauslaki" ja sensuroitu puheoikeus.

Kuvernöörin allekirjoitus vahvistaa lain. Saa nähdä meneekö tämä muka "vapaamielinen" kuvernööri taantumuksessa niin pitkälle. —

Istunnot päättyivät

lainlaatijakunnassa tk. 9 p:än aamulla klo 4:aikaan. Koko yön paukuttivat herrat lakitekeleitä päätöksiksi. Useat edustajat tuskin tiesivät mitä he äänestivät, huusivat vaan **"ayes"** yhdestä suusta. Viimeisimpänä oli eläkkeen myöntäminen äskettäin murhatun valtion vakuutuskomissionerin Olsonin leskelle. $4.000.00 leskelle annettiin, toiset tahtoivat summaa $10,000.00, mutta tyydyttiin lopulta neljään tuhanteen. Valmiita lakeja oli saatu jo 180 leivottua näillä istunnoilla. Seuraava esityslistalla oleva lakiesitys olisi ollut eläkkeen myöntäminen avuttomille leskille ja orpolapsille, (joku edustaja oli ollut niin inhimillinen, että oli tehnyt tämänkinlaisen esityksen) mutta edust. Davis teki esityksen että jälellä olevat lakiesitykset jätetään epämääräiseen tulevaisuuteen, toisin sanoen viskataan paperikoriin, ja kaikki yhtyivät esitykseen. Virallinen lainlaadintatyö lopetettiin. Orpolapset ja lesket joutuvat odottamaan toiset kaksi vuotta. Erojaispuheissa edustajat imartelivat toisiaan ja erittäinkin puhemiehiä, joille he lahjottivat arvokkaita lahjoja. Lehterit olivat uteliasta yleisöä tungokseen asti täynnä.

Washingtonin valtion historiassa olivat nämät 15:ta lainlaatijakunnat. Kahden vuoden päästä kokoontuu uusi joukkue Olympian hallitustalolle lainvärkkääjiä. Jokohan siihen mennessä työläiset ovat saaneet tarpeensa nykyisistä kiristyslaeista ja niiden laatijoista ja valitsevat omia miehiään edustamaan ja laatimaan lakeja kansan hyvinvointia silmällä pitäen eikä korporatsionien intressejä? Ja jokohan I. W. W:n intoilujoukko tulee huomaamaan, että lainsäädäntölaitoksessa olisi hyvä olemassa edustajana sellainenkin "iikka", jolla on sosialistipuolueen tahi vaikkapa sen "yhden ison union" jäsenkortti taskussa? Seattlessa parhaillaan käynnissä oleva oikeusjuttu ja tämä uusi "puhevapaus"-laki luulisi siihen heitä opettavan.

Hallitustalolla 3-9-17.

Antero Ahde.